

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL T. P. IR AB „LIETUVOS DRAUDIMAS“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2019 m. spalio 23 d. Nr. 242-424
Vilnius

Lietuvos bankas gavo pareiškėjo T. P. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriame prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjo ir AB „Lietuvos draudimas“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2019 m. vasario 27 d. įvyko eismo įvykis, per kurį, susidūrus su automobiliu SUBARU LEGACY (valst. Nr. *(duomenys neskelbtini)*), buvo apgadintas pareiškėjo vairuojamas automobilis BMW 320D (valst. Nr. *(duomenys neskelbtini)*). Eismo įvykio dalyviai užpildė eismo įvykio deklaraciją, joje nurodė, kad buvo apgadintas automobilio BMW 320D kairiojo šono priekinis kampas ir automobilio SUBARU LEGACY dešiniojo šono priekinė dalis. Pastarojo automobilio vairuotoja G. D. savo parašu patvirtino esanti atsakinga už padarytą žalą.

2019 m. vasario 28 d. pareiškėjas telefonu kreipėsi į automobilio SUBARU LEGACY valdytojų civilinę atsakomybę pagal transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartį apdraudusį draudiką dėl draudimo išmokos. Pareiškėjas nurodė, kad automobiliai susidūrė, kai jo vairuojamo automobilio, važiuojančio pagrindiniu keliu, nepraleido iš šalutinio kelio išsukusi automobilio SUBARU LEGACY vairuotoja.

Tą pačią dieną automobilio SUBARU LEGACY savininkas A. Č. užpildė rašytinį pranešimą apie įvykį, jame nurodė: „išvažiuojant iš šalutinio kelio nepastebėjo pagrindiniu keliu važiuojančios mašinos“.

2019 m. kovo 1 d. transporto priemonės SUBARU LEGACY savininkas telefonu pranešė draudikui apie eismo įvykį dar kartą: dėl įvykio metu patirtos žalos administravimo pagal su tuo pačiu draudiku sudarytą savanorišką transporto priemonės draudimo (KASKO) sutartį (toliau – KASKO draudimo sutartis). Tą pačią dieną draudikui buvo pateiktas rašytinis pranešimas išmokėti draudimo išmoką, kuriame automobilio vairuotoja nurodė: „įvykio dieną važiauvau iš Pakuodžiupių sodų link plento 3005 ir ties Sanžilės upeliu sukau į kairę link Pušaloto pasiimti draugės <...>. Prieš sankryžą buvau sustojusi, o pradėjus važiuoti judėjau apie 10–20 km/h greičiu, kai pajutau smūgį į savo automobilio priekinį dešinį šoną. Ieškojau draugės, todėl buvau paklydusi ir telefonu tarėmės kur susitikti <...>.“ Pranešime buvo nubraižyta eismo įvykio schema.

2019 m. kovo 14 d. pareiškėjas pateikė draudikui rašytinius paaiškinimus, kuriuose nurodė, kad jam važiuojant apie 90 km/val. greičiu iš kairės pusės į kelią staiga išvažiavo automobilis SUBARU LEGACY. Automobiliai buvo labai arti vienas kito, todėl, pradėjus spausti stabdžių pedalą, įvyko susidūrimas. Pareiškėjas nurodė, kad iki susidūrimo automobilio greitis šiek tiek sumažėjo ir susidūrimo metu buvo apie 70 km/h. Paaiškinimuose nubraižyta eismo įvykio schema.

Draudikui kilus abejonių dėl eismo įvykio aplinkybių, 2019 m. kovo 28 d. draudiko ekspertas atliko eismo įvykio aplinkybių tyrimą ir parengė Ekspertinę pažymą Nr. 2146092 (toliau – Išvada).

Draudiko ekspertas, remdamasis eismo įvykio deklaracija ir vairuotojų paaiškinimais apie eismo įvykį, sumodeliavo eismo įvykį naudodamasis kompiuterine programa „PC-Crash 10.2“ ir nustatė, kad automobiliams susidūrus eismo įvykio dalyvių nurodytomis aplinkybėmis (automobiliui BMW 320D judant 70–90 km/h, o SUBARU LEGACY – 10–20 km/h greičiu),

automobiliai turėjo įgauti sukimosi judesį priešingomis kryptimis ir, jiems besisukant, turėjo įvykti antras kontaktas – susidūrimas galinėmis dalimis. Ant automobilių šonų (galinių dalių) sugadinimų, turėjusių susiformuoti antro kontakto metu, nėra, todėl yra pagrindas teigti, kad automobiliai susidūrė ne vairuotojų nurodytomis, o kitomis aplinkybėmis.

Įvertinęs automobilių apgadinių nuotraukas, draudiko ekspertas nurodė, kad galima teigti, jog kontaktas tarp automobilių buvo, nes pareiškėjo automobilio išorinių kėbulo detalių kontūrai yra atsispaudę ant automobilio SUBARU LEGACY kėbulo, sutampa detalių geometriniai parametrai ir detalių aukštis. Šie požymiai, anot eksperto, prieštarauja pareiškėjo nurodytoms aplinkybėms, kad prieš susidūrimą jis stabdė automobilį, nes stabdant automobilio priekinė dalis dėl pakabos standumo elementų nusileidžia apie 5–8 cm, todėl automobilių sugadinimų aukštis jiems stovint neturėtų sutapti, tarp jų turėtų būti 5–8 cm skirtumas. Tai, kaip nurodyta Išvadoje, suteikia pagrindą teigti, kad automobilis BMW 320D susidūrimo metu nebuvo stabdomas.

Išvadoje taip pat teigiama, kad modeliuojant susidūrimą kompiuterine programa buvo nustatyta, kad tiksliausiai vairuotojų nurodytas aplinkybes atitinka situacija, kai 50 km/h greičiu važiuojantis automobilis BMW 320D nestabdomas atsitrenkia į ant kelio stovinčio automobilio SUBARU LEGACY priekinę dalį, nes, jeigu pastarasis automobilis būtų judėjęs bent 5 km/h greičiu, turėjo įvykti ir antrasis susidūrimas. Be to, nustatytos aplinkybės prieštarauja teiginiams, kad susidūrimo metu tarp automobilių išilginių ašių buvo apie 90 laipsnių kampas, nes automobiliui SUBARU LEGACY natūraliai judant sankryžoje ir sukant į kairę kampas tarp išilginių ašių turėjo būti gerokai mažesnis ir sudaryti apie 45 laipsnius.

Išvadoje konstatuota: „padaryto tyrimo rezultatai įgalina teigti, kad automobiliai <...> buvo sugadinti ne vairuotojų <...> nurodomomis natūraliai susiklosčiusiomis eismo įvykio aplinkybėmis, bet kitomis aplinkybėmis.“

2019 m. balandžio 4 d. draudikas informavo pareiškėją jo automobiliui padarytą žalą atlyginančios draudimo išmokos nemokėsiantis, nes vadovaujantis Išvada automobiliai buvo sugadinti ne vairuotojų nurodytomis, o kitomis aplinkybėmis.

Pareiškėjas, nesutikdamas su draudiko sprendimu, pateikė jam 2019 m. liepos 18 d. pretenziją, tačiau 2019 m. rugpjūčio 5 d. atsakyme draudikas nurodė pretenzijos netenkisiantis, nes keisti priimtą sprendimą nėra pagrindo.

Kreipimesi į Lietuvos banką pareiškėjas teigė, kad Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2019 m. liepos 5 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. e3K-3-257-1075/2019 yra išaiškinęs, kad transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimo santykiuose yra nustatytos išimtys, kai draudikas gali nemokėti draudimo išmokos arba reikalauti ją grąžinti, yra aiškiai apibrėžtos ir apima du atvejus: 1) jei įvykis yra nedraudžiamasis (Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo (toliau – TPVCAPDĮ) 21 straipsnis); 2) jei atsakingas už žalą padarymą asmuo ar nukentėjęs trečiasis asmuo buvo nesąžiningi ir (ar) elgėsi neapdariai ir nerūpestingai (TPVCAPDĮ 22 straipsnis). TPVCAPDĮ 22 straipsnyje nurodytos aplinkybės sietinos su transporto priemonės valdytojo nesąžiningumu ir (ar) neapdairiu elgesiu, kai, pavyzdžiui, už žalą padarymą atsakingas asmuo transporto priemonę vairavo neblaivus ar vairavo techniškai netvarkingą transporto priemonę, nevykdė ar netinkamai vykdė nustatytas pareigas, tokias kaip eismo įvykio deklaracijos užpildymas, ar padidino žalą dėl savo kaltės. Neteisėtu draudimo išmokos gavimo pagrindu pripažįstami ir tie atvejai, kai nukentėjęs trečiasis asmuo pateikė klaidingą informaciją ir dėl to buvo neteisingai apskaičiuota ar išmokėta išmoka (TPVCAPDĮ 22 straipsnio 3 dalis).

Pareiškėjas teigė, kad draudikas nepateikė jokių duomenų apie eismo įvykio dalyvių nesąžiningumą, t. y. susitarimą dėl eismo įvykio inscenizavimo, kad būtų gauta draudimo išmoka. Duomenų, kad draudikas būtų kreipęsis į ikiteisminio tyrimo instituciją dėl ikiteisminio tyrimo pradėjimo, nėra, kito automobilio vairuotojos jis nepažįsta.

Antra, pareiškėjas nurodė manantis, jog draudikas nepagrįstai savo sprendimą grindžia tuo, kad vairuotojų pateikti paaiškinimai ir aplinkybės apie eismo įvykį nevisiškai sutampa su draudiko eksperto parengta Išvada. Ekspertas Išvadą parengė remdamasis tik eismo įvykio dalyvių paaiškinimais, eismo įvykio deklaracija bei automobilio apžiūros metu nustatytomis aplinkybėmis, nors po eismo įvykio nebuvo atlikta eismo įvykio vietos apžiūra, nebuvo nustatytas transporto priemonių stabdymo kelias, jų padėtys po susidūrimo, nebuvo atlikti jokie kiti matavimai. Išvadą rengęs ekspertas neturėjo galimybės detalai apžiūrėti įvykio vietos iš karto po eismo įvykio, nors tokiu būdu galėjo nustatyti teisingoms išvadoms

parengti reikalingus tikslius duomenis. Draudikas pats turėjo apžiūrėti įvykio vietą, atlikti matavimus pagal ant kelio likusias transporto priemonių paliktas žymes ir tik tada atlikti kompiuterinį eismo įvykio modeliavimą, tačiau šių priemonių nesiėmė.

Kreipimesi teigiama, kad Išvadą rengęs ekspertas eismo įvykio dalyvių paaiškinimais apie transporto priemonių judėjimo greitį, stabdymo kelią ir pan. rėmėsi kaip neginčytinai nustatytomis aplinkybėmis. Pareiškėjas teigė, kad po įvykio, kaip ir automobilio SUBARU LEGACY vairuotoja, buvo susijaudinęs ir streso būsenos, be to, eismo įvykis įvyko tamsiuoju paros metu, todėl jis tikrai neprisimena, koks buvo automobilio greitis prieš susidūrimą ir susidūrimo metu, koku tiksliai atstumu transporto priemonės išsidėstė po susidūrimo. Pareiškėjas teigė nurodęs apytikslį automobilio greitį susidūrimo metu ir, tikėtina, automobilių išsidėstymo schemą po eismo įvykio. Tai, kad šie duomenys nevisiškai sutampa su Išvadoje nurodytomis aplinkybėmis, nereiškia, kad įvykis įvyko ne natūraliai susiklosčiusiomis aplinkybėmis ir buvo inscenizuotas ar kad eismo įvykio dalyviai tyčia siekė suklaidinti draudiką. Be to, vairuotojų paaiškinimų ir eksperto nustatymo aplinkybių neatitikimai nėra esminiai.

Kitas pareiškėjo kreipimesi nurodytas nesutikimo su draudiko eksperto sprendimu ir Išvada motyvas – Išvada grindžiama prielaidomis, neatsižvelgiant į svarbias faktines aplinkybes. Išvadoje teigiama, kad stabdomo automobilio priekinė dalis dėl pakabos standumo elementų nusileidžia apie 5–8 cm, taigi, automobiliams stovint sugadinimai neturėtų būti tame pačiame aukštyje, tačiau, anot pareiškėjo, Išvadoje neatsispindi vertinimas aplinkybės, kad automobilyje BMW 320D buvo sumontuota sportinė pakaba. Be to, neatmestina, kad prieš pat susidūrimą supratęs, kad susidūrimas yra neišvengiamas, visą dėmesį pareiškėjas sutelkė į savo saugumą ir prieš pat susidūrimą atleido stabdžio pedalą.

Pasisakydamas dėl eksperto teiginių, kad susidūrimo metu tarp automobilių išilginių ašių turėjo būti apie 45 laipsnių kampas, pareiškėjas nurodė manantis, kad ši išvada yra grindžiama prielaidomis ir nepaneigia pačios eismo įvykio kaltininkės eismo įvykio schemoje nurodytų duomenų, kad tarp automobilio išilginių ašių buvo apie 90 laipsnių kampas. Vien tai, kad SUBARU LEGACY vairuotoja į kairę suko važiuodama statesniu kampu nei, eksperto nuomone, turėjo važiuoti, nesuponuoja nei išvados, kad jos automobilis judėjo nenatūraliai, nei išvados, kad automobilių vairuotojai nurodė klaidingas eismo įvykio aplinkybes.

Apibendrinamas kreipimosi argumentus, pareiškėjas nurodė nesutinkantis su galutiniu Išvadoje nurodyto tyrimo rezultatu ir teiginiu, kad automobiliai galėjo būti sugadinti BMW 320D judant 50 km/h greičiu ir priekine dalimi atsitrenkus į skersai kelio stovinį SUBARU LEGACY, nes Išvada yra paremta prielaidomis ir tėra tikėtina bei nesudaro realaus pagrindo konstatuoti, kad automobiliai buvo sugadinti ne vairuotojų nurodytomis, o kitomis aplinkybėmis.

Pareiškėjas, atsižvelgdamas į kreipimesi nurodytas aplinkybes, prašė rekomenduoti draudikui įvykį pripažinti draudžiamuoju ir išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią dėl automobilio BMW 320D sugadinimo patirtą žalą, bei atlyginti 400 Eur teisinės pagalbos išlaidų.

Draudikas pateikė Lietuvos bankui atsiliepimą į pareiškėjo kreipimąsi ir jo pagrindu keliamus reikalavimus, jame nurodė esąs įsitikinęs, kad žala buvo administruojama tinkamai, o priimtas sprendimas yra pagrįstas teisės aktų nuostatomis.

Pasisakydamas dėl įvykio aplinkybių vertinimo draudikas iš esmės pakartojo eksperto Išvadoje nurodytus teiginius, kad nustatytos aplinkybės prieštarauja nurodytoms automobilių vairuotojų, o automobiliai galėjo būti sugadinti nestabdomam pareiškėjo automobiliui, važiuojančiam 50 km/h greičiu, atsitrenkus į skersai kelio stovinį SUBARU LEGACY. Draudikas taip pat mano, kad kritiškai vertintini pareiškėjo teiginiai, kad jis nurodė tik apytikslius duomenis apie eismo įvykio aplinkybes, o šiuo metu neprisimena, koks buvo jo greitis. Draudiko teigimu, tokia nenuosekli pareiškėjo pozicija laikytina gynybine, nes pareiškėjas yra suinteresuotas ginčo baigtimi, be to, draudikas vertino nustatytų aplinkybių visumą, ne tik vairuotojų nurodytus automobilių greičius.

Atsiliepime, be kita ko, teigiama, kad draudiko ekspertas tyrimo metu atsižvelgė į tai, kad pareiškėjo automobilyje buvo sumontuota sportinė pakaba: nepaisant to, ar automobilyje sumontuota sportinė, ar standartinė pakaba, efektyviai stabdomo automobilio dalis vis tiek nusėda žemyn, esant standesnei pakabai labiau tikėtina, kad automobilio priekinė dalis nusileistų ne maksimaliai 8 cm, bet minimaliai – 5 cm. Taigi, automobilių sugadinimų aukštis vis tiek turėtų skirtis.

Pasisakydamas dėl pareiškėjo kreipimosi motyvu, kad netyrė duomenų apie automobilio stabdymo kelią, draudikas nurodė, kad ant drėgnos kelio dangos automobiliui stabdant su sumontuota stabdžių antiblokavimo (ABS) sistema stabdymo pėdsakas gali ir nesusiformuoti, todėl buvo vadovautasi pareiškėjo nurodytomis aplinkybėmis, kad BMW 320D greitis prieš susidūrimą sumažėjo nuo 90 iki 70 km/h. Be to, apie įvykį draudikui buvo pranešta kitą dieną, o praėjus tam tikram laikui po įvykio, įvykio vietos apžiūros vieta yra netikslinga. Nustatytos aplinkybės, anot draudiko, leidžia teigti, kad įvykis buvo inscenizuotas.

Pasisakydamas dėl teisinių priimto sprendimo pagrindų, draudikas teigė, kad Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 98 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad draudimo bendrovė privalo tirti įvykio aplinkybes, būtinas draudžiamojo įvykio faktui, pasekmėms ir draudimo išmokos dydžiui nustatyti, dėdama reikiamas pastangas, o to paties straipsnio 3 dalies 1 punktą draudžia draudimo bendrovei mokėti draudimo išmoką, neįsitikinęs, kad draudžiamasis įvykis buvo. Šio straipsnio 7 dalyje numatyta, kad draudimo bendrovė turi įrodyti aplinkybes, atleidžiančias ją nuo draudimo išmokos mokėjimo. Todėl, kilus abejonių dėl vairuotojų paaiškinimų tikrumo, buvo atliktas įvykio aplinkybių tyrimas ir parengta Išvada.

Pasisakydamas dėl pareiškėjo reikalavimo atlyginti 400 Eur teisinės pagalbos išlaidų, draudikas teigė, kad prašoma atlyginti suma yra pernelyg didelė ir neproporcinga, atsižvelgiant į parengto dokumento nedidelę apimtį ir kilusio ginčo sudėtingumą.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23, 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių paaiškinimus ir pateiktus įrodymus, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl draudiko sprendimo atsisakyti mokėti 2019 m. vasario 27 d. eismo įvykio metu patirtą žalą atlyginančią draudimo išmoką ir teisinės pagalbos išlaidų atlyginimo.

Dėl draudiko sprendimo atsisakyti mokėti draudimo išmoką pagrįstumo

Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartis yra skirta užtikrinti, kad asmuo, apdraudęs savo civilinę atsakomybę, visiškai ar iš dalies išvengs neigiamų turinių padarinių įvykus draudžiamajam įvykiui. Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo tikslas – garantuoti dėl šiuo draudimu apdraustos transporto priemonės poveikio eismo įvykio metu nukentėjusių ir patyrusių žalą trečiųjų asmenų nuostolių atlyginimą įstatyme ir sutartyje nustatytos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo suma, taip pat užtikrinti transporto priemonę naudojančių valdytojų turinius interesus, susijusius su civiline atsakomybe, kilusia naudojant šiuo draudimu apdraustą transporto priemonę (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. gruodžio 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-531-701/2016*). Draudžiamasis įvykis – draudimo sutartyje nurodytas atsitikimas, kuriam įvykus draudikas privalo mokėti draudimo išmoką (Draudimo įstatymo 2 straipsnio 33 dalis).

TPVCAPDĮ draudžiamasis eismo įvykis apibrėžiamas kaip eismo įvykis, kuriam įvykus pagal šį įstatymą turi būti išmokama išmoka (2 straipsnio 3 dalis). Išmoka šio įstatymo nustatyta tvarka mokama dėl nukentėjusiems tretiesiems asmenims padarytos žalos, kai už žalą atsakingiems asmenims valdant ar naudojant transporto priemonę atsiranda civilinė atsakomybė (3 straipsnio 1 dalis). Pagal TPVCAPDĮ 16 straipsnio 1 dalį, atsakingasis draudikas arba Lietuvos Respublikos transporto priemonių draudikų biuras moka išmoką, jeigu transporto priemonės valdytojui dėl padarytos žalos nukentėjusiam trečiajam asmeniui atsiranda civilinė atsakomybė.

Kasacinis teismas yra konstatavęs, kad vadovaujantis Civilinio kodekso 6.987 straipsniu, Draudimo įstatymo 2 straipsnio 10 dalimi ir 98 straipsniu, TPVCAPDĮ 16 straipsnio 1 dalimi draudiko prievolės išmokėti draudimo išmoką atsiradimas siejamas su draudžiamojo įvykio fakto nustatymu. Jo nesant draudikas neturi teisės išmokėti draudimo išmokos. Jeigu nukentėjęs trečiasis asmuo arba draudėjas teigia, kad įvyko draudžiamasis įvykis, o draudikas su tokiu faktu nesutinka, jis privalo įrodyti aplinkybes, atleidžiančias nuo draudimo išmokos

mokėjimo, t. y. kad įvykis nevertintinas kaip draudžiamasis, nes sąlygų kilti draudėjo (transporto priemonės valdytojo) civilinei atsakomybei nenustatyta (Draudimo įstatymo 98 straipsnio 7 dalis). Tik pripažinus, kad toks įvykis yra draudžiamasis, gali būti sprendžiamas klausimas dėl draudiko pareigos mokėti draudimo išmoką ir šios pareigos apimties. Nenustačius kurios nors iš būtinųjų sąlygų civilinei atsakomybei atsirasti, draudikas turi pareigą atsakyti išmokėti draudimo išmoką (Draudimo įstatymo 98 straipsnio 3 dalis) (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. gruodžio 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-462-495/2017*).

Pažymėtina, kad įvykus eismo įvykiui, kuris gali būti pripažintas draudžiamuoju, draudėjui, naudos gavėjui ir (arba) nukentėjusiam trečiajam asmeniui atsiranda pareiga pateikti draudikui visus turimus dokumentus ir informaciją apie draudžiamąjį įvykį aplinkybes ir pasekmes, būtinus nustatant draudimo išmokos dydį, o draudikas turi pareigą tirti aplinkybes, būtinus draudžiamąjį įvykį faktui, pasekmėms ir draudimo išmokos dydžiui nustatyti, dėdamas reikiamas pastangas, turi teisę gauti informaciją apie įvykio aplinkybes ir padarinius iš bet kurio asmens. Nurodyta draudėjo, naudos gavėjo ir (arba) nukentėjusio trečiojo asmens pareiga turi būti vykdoma sąžiningai. Draudėjo, naudos gavėjo ir (arba) nukentėjusio trečiojo asmens pateikta draudikui neteisinga, klaidinanti informacija apie įvykio aplinkybes gali lemti draudiko, šiam ištyrus visą prieinamą informaciją apie įvykio aplinkybes, išvadą dėl pareigos mokėti draudimo išmoką nebuvimo. Kasacinis teismas taip pat konstatavo, kad draudiko pareiga tirti aplinkybes dedant reikiamas pastangas reiškia, be kita ko, kad draudikas negali suabsoliutinti iš draudėjo, naudos gavėjo ir (arba) nukentėjusio trečiojo asmens gautos informacijos ir (arba) tik ją apsiriboti (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. gruodžio 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-531-701/2016*).

Sprendžiant dėl draudiko sprendimo pagrįstumo toliau vertintina, ar draudiko eksperto Išvados, kuria draudikas rėmėsi priimdamas sprendimą, rezultatai išplaukia iš tyrimo eigos, ar tyrimas atliktas išsamiai ir nekyla abejonių dėl jo turinio. Kitu atveju, vadovaujantis kasacinio teismo praktika, yra pagrindas eksperto išvadą vertinti kritiškai.

Kaip minėta, 2019 m. vasario 27 d. eismo įvykio aplinkybės buvo įformintos eismo įvykio dalyviams užpildžius eismo įvykio deklaraciją. Joje nurodyta, kad buvo apgadintas pareiškėjo automobilio kairės pusės priekinis kampas ir SUBARU LEGACY dešiniojo šono priekinė dalis. Joje taip pat nubraižyta eismo įvykio schema susidūrimo metu, kurioje nurodyta pagrindinio kelio, kuriuo važiuo pareiškėjas, ir šalutinio kelio, kuriuo važiuo automobilis SUBARU LEGACY, sankirta, rodyklėmis nurodytos automobilių kryptys susidūrimo metu (automobiliai schemoje nurodyti ne padėtyse po susidūrimo, o prieš susidūrimą buvusiose padėtyse). Abu vairuotojai savo parašais patvirtino, kad eismo deklaracija užpildyta teisingai, o automobilio SUBARU LEGACY vairuotoja savo parašu patvirtino esanti atsakinga už eismo įvykį.

Kitą dieną po įvykio pareiškėjas telefonu kreipėsi į draudiką, pranešė apie eismo įvykį ir nurodė, kad automobiliai susidūrė tada, kai jo vairuojamo automobilio, važiuojančio pagrindiniu keliu, nepraleido iš šalutinio kelio išsukusi automobilio SUBARU LEGACY vairuotoja. Taip pat nurodė, kad buvo apgadintas visas automobilio priekis, išsiskleidė oro pagalvės.

2019 m. kovo 1 d. transporto priemonės SUBARU LEGACY savininkas pateikė draudikui rašytinį prašymą dėl draudimo išmokos pagal savanorišką transporto priemonės draudimo (KASKO) sutartį, kuriame automobilio vairuotoja nurodė įvykio aplinkybes: „įvykio dieną važiuo iš Pakuodžiupių sodų link plento 3005 ir ties Sanžilės upeliu sukau į kairę link Pušaloto pasiimti draudės <...>. Prieš sankryžą buvau sustojusi, o pradėjus važiuoti judėjau apie 10-20 km/h greičiu, kai pajutau smūgį į savo automobilio priekinį dešinį šoną. Ieškojau draugės, todėl buvau paklydusi ir telefonu tarėmės kur susitikti <...>.“ Ji nubraižė eismo įvykio schemą, joje nurodė, kad po susidūrimo tarp automobilių buvo 1–2 metrų tarpas, automobilis SUBARU LEGACY liko stovėti kitoje, nei važiuo pareiškėjo automobilis, eismo juostoje, o pareiškėjo automobilis sustojo savo eismo juostoje.

Pareiškėjas 2019 m. kovo 14 d. paaiškinimuose nurodė, kad jam važiuojant apie 90 km/h greičiu iš kairės pusės į kelią staiga išvažiuo automobilis SUBARU LEGACY. Automobiliai buvo labai arti vienas kito, todėl, pradėjus spausti stabdžių pedalą, įvyko susidūrimas. Pareiškėjas nurodė, kad iki susidūrimo automobilio greitis šiek tiek sumažėjo ir susidūrimo metu buvo apie 70 km/h. Paaiškinimuose taip pat nubraižyta eismo įvykio schema (automobilių padėtyse susidūrimo metu ir po jo), kuri iš esmės panaši į 2019 m. kovo 1 d.

automobilio SUBARU LEGACY vairuotojos nubraižytą schema, skiriasi tik nurodyti atstumai tarp automobilių (5–10 metrų), kurie schemoje nėra nurodyti visiškai aiškiai ir suprantamai.

Iš draudiko eksperto Išvadoje nurodytų duomenų ir kitų bylos duomenų matyti, kad draudikas neginčija to, kad automobiliai iš tikrųjų susidūrė. Tai patvirtina ir tai, kad eismo įvykio aplinkybes vairuotojai užfiksavo eismo įvykio deklaracijoje. Tokia supaprastinta eismo įvykio formavimo tvarka, kai eismo įvykio dalyviai sutaria dėl eismo įvykio aplinkybių, yra leidžiama pagal TPVCAPDĮ 12 straipsnio 1 dalies 3 punktą.

Kaip minėta, draudiko eksperto Išvadoje, atlikus eismo įvykio deklaracijos ir eismo įvykių dalyvių pateiktų paaiškinimų apie automobilių judėjimo greičius ir padėtis susidūrimo metu, ir padėtis po eismo įvykio vertinimą, nustatyta: „sprendžiant pagal automobilių sugadinimų pobūdį, susidūrimo metu tarp automobilių ašių buvo kampas artimas 90°.“ Anot draudiko eksperto, „priimant, kad automobiliai susidūrimo metu juda vairuotojų nurodytais greičiais <...> buvo gauta, kad po kontakto automobiliai įgauna sukimosi judesį priešingomis kryptimis ir jiems besisukant turėtų įvykti antrinis kontaktas automobiliams pakartotinai susiduriant galinėmis dalimis.“ Taip pat konstatuojama: „padarytų modeliavimų rezultatai, suteikia pagrindą teigti, kad automobiliai tarpusavy kontaktavo kitomis nei vairuotojų nurodomomis aplinkybėmis, nes automobilių šonų galinėse dalyse <...> nėra sugadinimų, kurie turėjo susiformuoti jų tarpusavio antrinio kontakto metu“. Įvertinęs automobilių apgadinius, draudiko ekspertas nustatė, kad labiausiai tikėtina, jog automobiliai buvo apgadinti pareiškėjo automobiliui, važiuojančiam apie 50 km/h greičiu, atsitrenkus į skersai kelio stovinčią SUBARU LEGACY, tai, anot eksperto, patvirtina tiek antrojo kontakto nebuvimas, tiek aplinkybė, kad stabdomas pareiškėjo automobilis (jo priekinė dalis) turėjo pažemėti 5–8 cm nuo savo įprastos pozicijos, tačiau iš transporto priemonės SUBARU LEGACY apgadinių matyti, kad automobilio priekis nebuvo pažemėjęs ir tai prieštarauja pareiškėjo nurodytai aplinkybei, kad prieš susidūrimą automobilis buvo efektyviai stabdomas.

Pažymėtina, kad minėta draudiko Išvada yra iš esmės paremta vairuotojų rašytiniuose paaiškinimuose nurodytais judėjimo greičiais – 10–20 km/h (SUBARU LEGACY) ir 70 km/h (BMW 320D). Būtent įvertinus automobilių greičius nustatyta, kaip automobiliai turėjo judėti po susidūrimo. Lietuvos banko vertinimu, vairuotojų nurodytas galimas automobilių greitis buvo pernelyg suabsoliutintas ir nepagrįstai vertintas kaip esminis duomuo, sprendžiant pagal turėjusius būti eismo įvykio padarinius.

Kasacinis teismas, pasisakydamas dėl eismo įvykio deklaracijos, kaip eismo įvykio aplinkybes patvirtinančio dokumento, yra konstatavęs, kad aprašant eismo įvykio aplinkybes tam tikra jų paklaida, pavyzdžiui, tam tikra automobilių išsidėstymo, greičio, kuriuo transporto priemonės važiavo iki susidūrimo, paklaida, ar kita paklaida visada galima, nes eismo įvykio dalyviai, ypač tada, kai nėra prieštaravimo dėl eismo įvykio detalių, dažnai schemą braižo neatlikę tikslų matavimų, prieš pat eismo įvykį nebūtinai yra užfiksavę tikslų transporto priemonės greitį ir pan. Tam tikras eismo įvykio dalyvių nurodytas aplinkybių dėl greičio ir matavimų neatitikimas negali būti vertinamas kaip nesąžiningumas, siekiant apgauti draudiką (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. liepos 5 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-257-1075/2019*).

Teismų praktikoje taip pat konstatuota, kad transporto priemonių važiavimo greitis, jeigu jis nebuvo išmatuotas specialiai tam skirtomis priemonėmis, o buvo subjektyviai vertinamas ir nurodomas transporto priemonės vairuotojo ar kito asmens, nėra patikimas įrodymas. Nėra pagrindo iš eismo įvykio dalyvių reikalauti tikslumo, kuris viršija asmens gebėjimus. Faktinį klydimą dėl tokios eismo įvykio aplinkybės, kaip transporto priemonės važiavimo greitis susidūrimo metu, dėl kurios nepaneigiamas pats eismo įvykis, nėra pagrindo pripažinti draudžiamą įvykio klastojimu ar imitavimu. Vienas transporto priemonės važiavimo greičio susidūrimo metu netikslus nurodymas, kai kiti įvykio duomenys patvirtina, kad susidūrimas tikrai įvyko ir transporto priemonės buvo apgadintos jo metu, nesudaro pagrindo laikyti eismo įvykį nedraudžiamuoju (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. gruodžio 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-462-695/2017*).

Lietuvos banko vertinimu, vien tai, kad paaiškinimuose, pateiktuose po eismo įvykio, vairuotojai nurodė tokius judėjimo greičius, kuriuos įvertinus kompiuterine programa buvo gauta, kad turėjo įvykti antras susidūrimas automobilių galinėmis dalimis, nesuponuoja pagrįstos išvados, kad vairuotojai nurodė neteisingą informaciją ar inscenizavo eismo įvykį. Natūralu, kad eismo įvykio metu automobilių vairuotojai nefiksuoja tikslaus automobilių judėjimo greičio, o siekia pasirūpinti savo saugumu, sumažinti susidūrimo padarinius.

Išvadoje teigiama, kad labiausiai tikėtina, kad automobiliai susidūrė transporto priemonei SUBARY LEGACY stovint, o pareiškėjo automobiliui važiuojant apie 50 km/h greičiu, tačiau taip pat nurodyta, kad antras kontaktas turėjo įvykti automobiliui SUBARU LEGACY judant bent 5 km/h greičiu. Lietuvos banko vertinimu, Išvada nepaneigia minėto automobilio vairuotojos paaiškinimų, kad automobilis SUBARU LEGACY ne stovėjo skersai kelio, o įvažiavo į sankryžą prieš pat susidūrimą. Pareiškėjo nurodytas 70 km/h greitis, Lietuvos banko vertinimu, taip pat negali būti laikomas klaidingomis nurodytomis eismo įvykio aplinkybėmis, nes, kaip minėta, greitis, jeigu jis nėra išmatuotas specialiomis priemonėmis, nėra patikimas įrodymas, o eismo įvykio metu vairuotojas dėmesį skiria ne greičio rodikliams, o stengiasi išvengti žalos. Be to, pareiškėjo ir Išvadoje nurodyto greičio skirtumas nėra toks reikšmingas, kad visais atvejais gali būti suvokiamas specialiųjų žinių neturinčio asmens.

Lietuvos banko vertinimu, pareiškėjas kreipimesi pagrįstai abejoja, ar draudiko ekspertas, rengdamas Išvadą, įvertino tai, kad pareiškėjo automobilyje buvo sumontuota sportinė pakaba, nes nuo to galėjo priklausyti, kiek dėl pakabos ypatumų nusileidžia stabdomo automobilio priekinė dalis. Draudikas atsiliepime nurodė, kad šią informaciją žinojo ir kad Išvadoje ši aplinkybė yra įvertinta. Vis dėlto Išvadoje nėra jokių duomenų apie pareiškėjo nurodytų duomenų vertinimą, nėra nurodyta, kad pareiškėjo automobilyje buvo sumontuota sportinė pakaba, nėra įvertinti konkrečios įrangos ypatumai, skirtumas tarp standartinės automobilio pakabos ypatumų ir būtent pareiškėjo automobilio ypatumų. Todėl kritiškai vertintini Išvados teiginiai dėl nesutampančių sugadinimų aukščių ir aplinkybės, kad susidūrimo metu pareiškėjo automobilis nebuvo stabdomas.

Taip pat sutiktina su kreipimosi teiginiu, kad eksperto Išvados teiginiai, jog susidūrimo metu tarp automobilių išilginių ašių buvo apie 90 laipsnių kampas, o turėjo būti apie 45 laipsnių kampas, nesuponuoja išvados, kad automobilis judėjo nenatūraliai ar eismo įvykis buvo inscenizuotas. Tai, kad automobilio SUBARU LEGACY vairuotoja į pagrindinį kelią suko statesniu kampu nei draudiko eksperto nurodytas 45 laipsnių kampas, jo manymu, susidarantis „natūraliai“ judant sankryžoje, nepaneigia vairuotojų pateiktų duomenų apie eismo įvykį teisingumo ir nesudaro pagrindo teigti, kad eismo įvykis buvo inscenizuotas. Pažymėtina, kad byloje nėra duomenų, patvirtinančių, kad draudikas apžiūrėjo arba kitais būdais įvertino eismo įvykio vietoje esantį kelių ženklumą, matomumo sąlygas ir kt., todėl šie Išvados teiginiai vertintini kritiškai.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, draudiko eksperto Išvada, kuria remtasi priimant sprendimą atsisakyti mokėti draudimo išmoką, vertintina kritiškai ir laikytina nepagrįsta, nes yra parengta remiantis iš esmės subjektyviais eismo įvykio dalyvių paaiškinimais, kurie, atsižvelgiant į šioje byloje nustatytas aplinkybes, nėra savo esme besiskiriantys nuo Išvadoje nurodytų eismo įvykio modeliavimo rezultatų. Byloje nėra patikimų duomenų, paneigiančių pareiškėjo ir automobilio SUBARU LEGACY vairuotojos eismo įvykio aplinkybių paaiškinimus, todėl konstatuotina, kad draudikas turi pareigą pripažinti įvykį draudžiamuoju ir išmokėti pareiškėjui draudimo išmoką TPVCAPDĮ nustatyta tvarka.

Dėl teisinės pagalbos išlaidų atlyginimo

Neteisminio vartojimo ginčų tvarką reglamentuojančio Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad priimant sprendimą dėl ginčo esmės turi būti sprendžiama dėl vartotojo patirtų išlaidų, susijusių su vartojimo ginčų neteisminio sprendimo procedūra (įskaitant būtinas ekspertizės arba laboratorinių tyrimų išlaidas, advokato ar advokato padėjėjo pagalbos išlaidas ir vertimo išlaidas), atlyginimo pagal proporcingai patenkintų vartotojo reikalavimų dalį. Pažymėtina, kad analogiškos nuostatos yra įtvirtintos Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 62 punkte.

Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, kad dėl pareiškėjui suteiktos advokato teisinės pagalbos pareiškėjas patyrė 400 Eur išlaidų. Siekdamas pagrįsti teisinės pagalbos išlaidas, pareiškėjas Lietuvos bankui pateikė 2019 m. liepos 17 d. ir 2019 rugpjūčio 21 d. teisiųjų paslaugų sutarties kopijas, 2019 m. liepos 17 d. ir 2019 m. rugpjūčio 21 d. sąskaitų kopijas, 2019 m. liepos 17 d. ir 2019 m. rugpjūčio 21 d. pinigų priėmimo kvitų kopijas.

Pažymėtina, kad išlaidų, susijusių su advokato ar advokato padėjėjo pagalba, mokėjimo pagrindus, tvarką ir dydžio nustatymo kriterijus reglamentuoja Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 88 ir 98 straipsniai. Civilinio proceso kodekso

98 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad šalies išlaidos, susijusios su advokato ar advokato padėjėjo pagalba, atsižvelgiant į konkrečios bylos sudėtingumą ir advokato ar advokato padėjėjo darbo ir laiko sąnaudas, yra priteisiamos ne didesnės, kaip yra nustatyta Teisingumo ministro kartu su Lietuvos advokatų tarybos pirmininku patvirtintose rekomendacijose dėl užmokesčio dydžio. Toks dydis nustatytas Lietuvos advokatų tarybos 2004 m. kovo 26 d. nutarimu ir Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2004 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. 1R-85 patvirtintose Rekomendacijose dėl civilinėse bylose priteistino užmokesčio už advokato ar advokato padėjėjo teikiamą teisinę pagalbą (paslaugas) maksimalaus dydžio (toliau – Rekomendacijos).

Rekomendacijose pateikti maksimalūs užmokesčio už konkrečias advokato (advokato padėjėjo) teikiamas teisines paslaugas dydžiai, apskaičiuojami taikant nustatytus koeficientus, kurių pagrindu imamas Lietuvos statistikos departamento skelbiamas užpraėjusio ketvirčio vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis šalies ūkyje (be individualių įmonių). Apskaičiuojant konkrečias sumas už teiktas teisines paslaugas, imamas užpraėjusį ketvirtį paskelbtas vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis šalies ūkyje, skaičiuojant nuo konkrečios teisinės paslaugos teikimo dienos (Rekomendacijų 7 punktą).

Lietuvos bankui pateikti įrodymai pagrindžia, kad pareiškėjo atstovavimo veiksmai buvo atlikti 2019 m. trečiąjį ketvirtį. Užpraėjęs ketvirtis šiuo atveju yra 2019 m. pirmasis ketvirtis. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2019 m. pirmojo ketvirčio vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis šalies ūkyje buvo 1 262,7 Eur.

Rekomendacijų 8.19 papunktyje nustatyta, kad maksimalus užmokesčio už vieną advokato teisinių konsultacijų valandą dydis apskaičiuojamas taikant 0,1 koeficientą, kurio pagrindu imamas Lietuvos statistikos departamento skelbiamas užpraėjusio ketvirčio vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis šalies ūkyje (be individualių įmonių). Todėl, remiantis Rekomendacijų 8.19 papunkčiu, maksimali priteistina suma už 2019 m. trečiąjį ketvirtį pareiškėjui suteiktos teisinės pagalbos vieną advokato teisinių konsultacijų valandą yra 126,27 Eur.

Lietuvos bankui pateiktose teisinių paslaugų sutartyse nurodyta, kad pareiškėjas pavedė advokatui parengti pretenziją draudikui dėl draudimo išmokos mokėjimo ir skundą Lietuvos bankui. Sąskaitose už teisines paslaugas nurodytas teisinių paslaugų, už kurias reikia mokėti, pobūdis ir išrašytos sąskaitos, taip pat nurodyti šie darbai: pretenzijos dėl draudimo išmokos draudikui parengimas ir skundo Lietuvos bankui parengimas. Sąskaitose nėra detalizuota, kiek laiko buvo skirta pavedimams įvykdyti, tačiau bendra už advokato teisines paslaugas sumokėta suma siekia 400 Eur, o tai sudarytų apie 3 val. 10 min. advokato teisinių konsultacijų maksimaliu valandiniu įkainiu.

Vertinant pareiškėjo reikalaujamo mokėti užmokesčio už suteiktas teisines paslaugas dydžio pagrįstumą, turi būti vadovaujamosi Lietuvos bankui pateiktais įrodymais, pagrindžiančiais teisinės pagalbos (pareiškėjui suteiktų teisinių konsultacijų) indėlį pareiškėjo ginčijamų aplinkybių įrodinėjimo veiksmų atlikimo kontekste, taip pat atsižvelgiama į Rekomendacijų 2 punkto nuostatas, įtvirtinančias užmokesčio už suteiktas teisines paslaugas dydžio nustatymo kriterijus (bylos sudėtingumą, teisinių paslaugų kompleksiskumą, specialiųjų žinių reikalingumą, šalių elgesį proceso metu, advokato darbo laiko sąnaudas, kitas svarbias aplinkybes ir kt.).

Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, kad teisinę pagalbą pareiškėjui suteikęs advokatas parengė draudikui adresuotą 2019 m. liepos 18 d. pretenziją ir 2019 m. rugpjūčio 23 d. Lietuvos bankui pateiktą 2019 m. rugpjūčio 21 d. skundą. Pretenzijoje draudikui buvo pateikti pakankamai išsamūs nesutikimo su draudiko priimtu sprendimu motyvai, nurodyti detalizuoti argumentai, kuriais remiantis buvo siekiama paneigti draudiko eksperto atlikto tyrimo imtį ir Išvados rezultatus. Kreipimesi į Lietuvos banką be pretenzijoje draudikui pateiktų nesutikimo su priimtu sprendimu motyvų, kurie vietomis yra detalizuoti išsamiau, taip pat nurodytos TPVCAPDĮ nuostatos, reglamentuojančios draudžiamojo įvykio sampratą ir draudimo išmokų mokėjimo ir (arba) nemokėjimo pagrindus, pateikti kelių kasacinio teismo nutarčių fragmentai.

Lietuvos banko vertinimu, ginčo situacijos analizė ir pareiškėjo reikalavimui pagrįsti reikšmingų motyvų nustatymas bei argumentuotas pateikimas reikalauja teisinių žinių. Atsižvelgiant į ginčo aplinkybes ir įrodinėjimo procesą (pareiškėjui reikėjo paneigti draudiko eksperto Išvadą) konstatuotina, kad pareiškėjas pagrįstai kreipėsi į advokatą dėl teisinės pagalbos ir pavedė jam parengti pretenziją draudikui ir kreipimąsi į Lietuvos banką. Be to,

kaip nurodyta anksčiau, Lietuvos bankas iš esmės sutiko su kreipimosi motyvais ir nustatė, kad draudiko eksperto Išvada, kuria draudikas vadovavosi priimdamas ginčijamą sprendimą, yra vertintina kritiškai, taigi, advokato parengtuose dokumentuose nurodyti motyvai turėjo reikšmingą įtaką Lietuvos banko sprendimui tenkinti reikalavimą dėl įvykio pripažinimo draudžiamuoju ir draudimo išmokos mokėjimo.

Todėl, atsižvelgdamas į pareiškėjui suteiktą teisinių konsultacijų įtaką įrodinėjimo procese, galimas advokato laiko sąnaudas ir parengtų dokumentų turinį, taip pat bylos sudėtingumą ir vadovaudamasis Rekomendacijų 2 punktu ir 8.19 papunkčiu, Lietuvos bankas pareiškėjo patirtas teisinės pagalbos išlaidas laiko pagrįstomis ir atlygintinomis visa apimtimi.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.1 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

1. Tenkinti pareiškėjo T. P. reikalavimus ir rekomenduoti AB „Lietuvos draudimas“:

1.1. įvykį pripažinti draudžiamuoju ir išmokėti pareiškėjo patirtą žalą atlyginančią draudimo išmoką;

1.2. atlyginti 400 Eur teisinės pagalbos išlaidų.

2. Įpareigoti draudiką per mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos raštu informuoti Lietuvos banką apie sprendimo rezoliucinės dalies 1-ame punkte nurodytų rekomendacijų įgyvendinimą (neįgyvendinimą). Draudikui neįvykdžius minėtų rekomendacijų, apie tai bus paskelbta Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Mindaugas Šalčius